

Speech ir. C.W. Veerhoek, burgemeester van Neder-Betuwe, uitgesproken tijdens de ceremonie 'Onthulling Moluks monument' op zaterdag 13 april 2013 in het gemeentehuis van Neder-Betuwe

Sheet 1 – Een Moluks monument voor Opheusden

Zeer geachte dames en heren, beste jongens en meisjes,

Als burgemeester van Neder-Betuwe ben ik zeer verheugd over deze bijzondere dag.

Vandaag staan we, als inwoners van Opheusden

– en omringd door familie en vrienden en belangstellenden uit andere plaatsen stil bij een bijzondere gebeurtenis.

De onthulling straks van het Molukse monument aan de Fazantstraat.

Het betekent dat het vandaag ook is:

- Een dag van terugblikken. Naar heel lang geleden. En naar de komst, ruim 60 jaar geleden, van onze Molukse inwoners in het dorp Opheusden.**

- Een dag om met elkaar de zegeningen te tellen omdat we met elkaar een bijzondere band hebben gekregen.**

- Een dag van vooruitkijken, naar onze toekomst samen.**

Met als symbool het monument.

U zult straks verrast zijn hoe de kunstenaar het verleden, het heden én de toekomst in een kunstwerk wist weer te geven.

Een tastbaar teken voor het hele dorp Opheusden en allen die er op bezoek zijn.

Het zegt: Hier wonen inwoners van Neder-Betuwe met een bijzondere geschiedenis.

[Sheet 2 - kaart molukken](#)

Een geschiedenis waar we eigenlijk nooit over uitgesproken raken

én een geschiedenis die ons en vooral ú altijd weer enorm raakt.

Ouderen uit de Molukse wijk – wij spreken dan van de eerste generatie.

U arriveerde hier in Nederland en het was de bedoeling dat u slechts tijdelijk hier zou blijven. De geschiedenis had helaas een ander verloop.

[Sheet 3 - Kota Inten](#)

Voor een toeschouwer -zoals ik- is het moeilijk te beseffen, wat deze aankomst voor elke man, voor elke vrouw en voor elk kind heeft betekend.

Wij weten niet van een reis over de wereldzeeën waarbij uw **koffers vol** waren van **verwachtingen en beloften**.

Sheet 4 - Kaart van Nederland

En al die jaren er na.

Wat beseffen wij van de onmetelijke onrust?

Van het heimwee naar **andere luchten**, een **andere zon** en **andere regens**?

Sheet 5 - kruiden

En het is nauwelijks te geloven dat de geur en de smaak van **nootmuskaat, foelie en kruidnagel** oftewel palla, foelie en tjenkéh de aanleiding vormden voor uw indringende levensverhaal.

De fascinatie van onze voorouders, een paar eeuwen geleden, voor de natuurlijke rijkdommen van de Molukse archipel.

We weten hoe dat is gegaan.

Het leidde tot vervlechting van onze culturen en volken.
In de schaduwen van dit verleden leven wij nu.
En gaan wij met elkaar verder.

Sheet 6 - woningen

Gelukkig bent u, en de generaties ná u, óók Opheusdenaar
geworden.

Samen in de kersenbongerd aan het werk.

En was je, om maar eens een voorbeeld te noemen, een kind
of kleinkind van Molukker Tinus – de naam die de kwekers
aan hem gaven-
dan had je een streepje voor bij de fruittelers of
boomkwekers.

Sheet 7 - kersenboomgaard

Onder de inwoners van Opheusden is sprake van wederzijds
respect.

Toch besef ik terdege dat het voor sommigen zo zal zijn,
dat het voelt dat u nog steeds onder **een vreemde hemel**
slaapt.

Met dit alles voor ogen betoon ik u mijn diepe respect.

Sheet 8 - woningen

Ik denk ook aan de tweede generatie.

**U bent opgegroeid met de verhalen over *hoop en verwachting*,
over *verdriet en teleurstelling*.**

Het zal uw leven terdege hebben beïnvloed.

Hóe u ook liep, áltijd moest u voorzichtige stappen zetten.

Voorzichtig om in Nederland uw weg te vinden.

**Voorzichtig om uw ouders geen verdriet te doen als cultuur en
taal en tradities zich onvermijdelijk mengden.**

**De leerkrachten op de basisschool zullen daar zeker een
goede en belangrijke rol in hebben gespeeld. In het begin en
ook later.**

**En het verheugt mij bijzonder dat ook nu mensen van de
school in ons midden zijn.**

Vermenging van cultuur:

* Dat is heel breed.

Sheet 10 - spruitjes en stamppot

Van aardappels met spruitjes en stamppot voor u.

Sheet 11 - Spekkoek en Moluks eten

Tot wahdi, spekkoek, atjar ketimon en tahoe tempeh voor ons.

Of over sabar (geduld) en tempo.

* Maar ook de taal.

Nog altijd vind ik het prachtig om een rasechte Betuwnaar de woorden

Senang (prettig, naar de zin) en

selamat makan (eet smakelijk) te horen zeggen.

Even prachtig is het als een inwoner van Molukse afkomst *plat Betuws* praat.

Onze zeer gewaardeerde Molukse collega's in dit gemeentehuis

- *Paulus en Frans*
- *Jomi en Anneke*
- *Saar en Ietje*

kunnen dat als geen ander.

Ik denk aan de **derde en vierde generatie**.

Opgegroeid met de rijkdom van **twee culturen**,
de Molukse en de Nederlandse.

Jullie hoorden de verhalen van jullie ouders en grootouders.

Het zal jullie nieuwsgierigheid hebben gewekt.

En het zal jullie - met je jeugdige elan- niet altijd gemakkelijk vallen om deze geschiedenis een plaats te geven.

Maar jullie zijn, net als je voorouders, zéér sterke persoonlijkheden.

Ik weet dat uit ervaring.

- Uit mijn vriendenkring.
- Maar ook hier.
Zes medewerkers van Molukse afkomst, ik noemde ze zo-even al.
Je kunt op ze bouwen!
- En toen er eind vorig jaar een explosie was in een woning hier in Opheusden, toen waren onder meer onze Molukse inwoners als eerste daar bij om
-met gevaar voor eigen levens-
mensen in veiligheid te brengen.

Ik was en ben daarvan zeer onder de indruk en binnenkort komen we op deze reddings- situatie terug.

Vandaag, op deze bijzondere dag wil ik aan u allen, van jong tot oud, ons aller diepe respect aanbieden.

- Wees trots op hetgeen u in het verleden deed en over de wijze waarop u deze bijzondere geschiedenis doorstond.
- Wees trots op uw trouw en uw moed.
- Wees trots op wat u hierheen bracht als het gaat om rijke cultuur, de enorme gastvrijheid en het grote Godsvertrouwen.

Sheet 13 - Molukse kerk

Het brengt mij bij het andere monument dat bij de Molukse Kerk Pniël hier in Opheusden is te vinden.

Het heeft een bijzondere symboliek.

Het verwijst naar Jakob die worstelde met God en volhield en vroeg om een zegen.

En Gods antwoord luidde: (...) je hebt gestreden met God en mensen en je hebt gewonnen.

Makkelijker werd het niet.

Want God raakte Jakobs heup aan, zodat hij mank verder moest door het leven.

Maar het licht straalde Jakob tegemoet toen hij de Jabbok overstak. Wat eerst duisternis was, werd licht.

Ook u bent als het ware aangeraakt.

Uw leven is nooit helemaal in balans.

Toch ging u in groot vertrouwen verder.

Het is dan ook mijn **diepste wens** dat door alle dalen heen, er licht zal schijnen op uw levenspad.

Ik ga afronden.

Veel dank aan Stichting Woningbeheer Betuwe die bereid was om samen met ons het monument op te richten.

Dank aan wethouder Van Neerbos die de plannen voor een monument,

plannen die er al heel lang waren,

nu samen met de SWB en de Molukse gemeenschap wist om te zetten tot werkelijkheid.

Het monument symboliseert dat de Molukse cultuur een verrijking is voor de totale dorpsgemeenschap.

**Molukse inwoners van Opheusden,
uw aanwezigheid in het dorp is vanzelfsprekend.**

**Maar blijf óók vooral over uw Molukse wortels vertellen.
Het monument zal u daarbij helpen.
U zult het straks zien!**

**De loop van de geschiedenis moeten we accepteren.
In ons samengaan als inwoners moeten we elkaar
respecteren.
Dan is en blijft het hier, als inwoners van Neder-Betuwe,
goed samen leven!**

Ik heb gezegd!

Opheusden, 13 april 2013